

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 8 Δεκεμβρίου 2023
(OR. en)

16450/23

RECH 543
COH 96
COMPET 1235

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 8 Δεκεμβρίου 2023

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 15118/23

Θέμα: Ενίσχυση του ρόλου και του αντίκτυπου της έρευνας και της καινοτομίας
στη διαδικασία χάραξης πολιτικής στην Ένωση
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εγκρίθηκαν στις 8 Δεκεμβρίου 2023)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση του ρόλου και του αντίκτυπου της έρευνας και της καινοτομίας στη διαδικασία χάραξης πολιτικής στην Ένωση, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3993η σύνοδό του.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ:

- τα συμπεράσματά του τού Δεκεμβρίου 2020¹ σχετικά με τον νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE), στα οποία αναφέρεται η ανάγκη αποτελεσματικότερης αξιοποίησης του δυναμικού της έρευνας και της καινοτομίας (Ε&Κ) για την κοινωνία και την οικονομία και επαναβεβαιώνεται ο στόχος της επένδυσης του 3 % του ΑΕΠ της Ένωσης στην έρευνα και την ανάπτυξη. Προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να επικαιροποιήσουν τους εθνικούς στόχους τους ώστε να αντικατοπτρίζουν τις νέες προτεραιότητες της Ένωσης και τις εθνικές συνθήκες·
- τα συμπεράσματά του τού Μαΐου 2021² σχετικά με τις τεχνολογίες δεδομένων για περαιτέρω «βελτίωση της νομοθεσίας», στα οποία επισημαίνεται το γεγονός ότι μια ισχυρή και τεκμηριωμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων απαιτείται ως βασική προϋπόθεση για την πρόβλεψη των δυνατοτήτων και των κινδύνων των αναδυόμενων προκλήσεων, και η ανάγκη να καταβληθεί κοινή προσπάθεια να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της Ευρώπης και να διαμορφωθούν καλύτερες πολιτικές και πιο διαχρονικό, φιλικό προς την καινοτομία, προβλέψιμο, συνεκτικό και αποδοτικό κανονιστικό πλαίσιο·
- τα συμπεράσματά του τού Σεπτεμβρίου 2021³ σχετικά με την παγκόσμια προσέγγιση για την έρευνα και την καινοτομία — Η στρατηγική της Ευρώπης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο, στα οποία υπογραμμίζεται ότι η παγκόσμια προσέγγιση της Ένωσης όσον αφορά την Ε&Κ θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ανοικτό πνεύμα και να βασίζεται στις αρχές της πολυμέρειας βάσει κανόνων, των κοινών αξιών και προτεραιοτήτων, της διευκόλυνσης της κυκλοφορίας της γνώσης και της ανταλλαγής ιδεών, και τονίζεται η σημασία της ενσωμάτωσης της παγκόσμιας προσέγγισης στον τομέα της Ε&Κ στην εξωτερική δράση της Ένωσης·

¹ 13567/20.

² 9215/21, σ. 9 και 17.

³ 12073/21

- τα συμπεράσματά του τού Νοεμβρίου 2021⁴ για τη μελλοντική διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, στα οποία αναγνωρίζονται η ευρύτερη κοινωνική αποδοχή του τομέα E&K και οι αυξημένες προσδοκίες ως προς τον ρόλο του, καθώς και η αξιοποίησή τους προκειμένου να αντιμετωπιστούν σημερινές και μελλοντικές κοινωνιακές, περιβαλλοντικές και οικονομικές προκλήσεις·
- τη σύστασή του σχετικά με ένα σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη, του Νοεμβρίου 2021⁵, στην οποία καθορίζονται οι τομείς προτεραιότητας για κοινή δράση και ένα κοινό σύνολο αξιών και αρχών για την E&K στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της δημιουργίας αξίας και του κοινωνικού και οικονομικού αντίκτυπου της E&K, σε συνδυασμό με ενισχυμένους μηχανισμούς συντονισμού και παρακολούθησης των πολιτικών στον EXE·
- τα συμπεράσματά του τού Οκτωβρίου 2022⁶ σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 15/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Ο ορθός σχεδιασμός των μέτρων για τη διεύρυνση της συμμετοχής στο «Ορίζων 2020» δεν αρκεί: η επίτευξη βιώσιμης αλλαγής θα εξαρτηθεί κυρίως από τις προσπάθειες των εθνικών αρχών», στα οποία, μεταξύ άλλων, σημειώνεται η σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου να επιδιωχθεί μια πιο γεωγραφικά ισορροπημένη συμμετοχή των χωρών διεύρυνσης στα μέτρα διεύρυνσης, και καλείται επίσης η Επιτροπή, εάν προκύψουν συνεχείς σημαντικές ανισορροπίες, να αξιολογήσει την ανάγκη για πιο εξατομικευμένες δράσεις και στοχευμένες δραστηριότητες δικτύωσης, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η κατανομή της χρηματοδότησης εξακολουθεί να βασίζεται στην αρχή της αριστείας·
- τη σύστασή του τού Δεκεμβρίου 2022⁷ σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές για την αξιοποίηση της γνώσης, στην οποία αναφέρεται η ανάγκη ενίσχυσης των δομών, των διαδικασιών και των πρακτικών όσον αφορά τη χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας και των επιστημονικών γνώσεων για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών και την ανάπτυξη και την αναθεώρηση προτύπων·

⁴ 14308/21.

⁵ EE L 431 της 2.12.2021, σ. 1.

⁶ 13426/22.

⁷ EE L 317 της 9.12.2022, σ. 141.

- τα συμπεράσματά του τού Δεκεμβρίου 2022⁸ σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας, στα οποία τονίζεται η ανάγκη βελτίωσης και εδραίωσης των οικοσυστημάτων καινοτομίας, καθώς η Ευρώπη εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές περιφερειακές και εθνικές ανισότητες και επίμονο χάσμα καινοτομίας, και στα οποία υπογραμμίζεται επίσης ότι τα οικοσυστήματα καινοτομίας έχουν ισχυρή περιφερειακή και εθνική διάσταση που θα πρέπει να λαμβάνεται πλήρως υπόψη κατά την ανάπτυξη της πολιτικής για την καινοτομία·
- τα συμπεράσματά του σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 23/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Συνεργίες μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων 2020» και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων — Δεν έχουν αξιοποιηθεί ακόμη στο έπακρο»⁹, του Μαρτίου 2023, στα οποία ενθαρρύνεται η συμπερίληψη συνεργειών στον στρατηγικό σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση, κατά περίπτωση, για παράδειγμα σε στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (S3), προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των επενδύσεων στον ευρωπαϊκό τομέα E&K·
- τα συμπεράσματά του τού Ιουνίου 2022¹⁰ σχετικά με την αξιολόγηση της έρευνας και την εφαρμογή της ανοικτής επιστήμης, στα οποία προτείνεται η εξέλιξη των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας στην Ευρώπη να διέπεται, μεταξύ άλλων, από κατευθυντήριες αρχές λαμβάνοντας υπόψη τις «ποικίλες σταδιοδρομίες και όλες τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης (...) της στήριξης για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής»·

⁸ 15602/22.

⁹ 7258/23.

¹⁰ 10126/22.

- τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)¹¹, σύμφωνα με τον οποίο το πεδίο εφαρμογής του Μηχανισμού αναφέρεται σε τομείς πολιτικής ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος διαρθρωμένους σε έξι πυλώνες, οι οποίοι είναι η πράσινη μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με οικονομική συνοχή, απασχόληση, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα, έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, και μια εύρυθμα λειτουργούσα εσωτερική αγορά με ισχυρές ΜΜΕ, κοινωνική και εδαφική συνοχή, υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα, μεταξύ άλλων με σκοπό την αύξηση της ικανότητας της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων και της αντίδρασης σε κρίσεις, και πολιτικές για την επόμενη γενιά, τα παιδιά και τους νέους, όπως η εκπαίδευση και οι δεξιότητες·
- την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας — Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025»¹², στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στόχοι πολιτικής που σχετίζονται με τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας, την επίτευξη ίσης συμμετοχής σε διάφορους τομείς και την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην πολιτική.

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

- η φιλοδοξία του ΕΧΕ να δημιουργήσει έναν ενιαίο, χωρίς σύνορα χώρο για την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία, θα πρέπει να στηρίζει την ευρωπαϊκή πολιτική Ε&Κ καθώς και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων·
- τα μέτρα πολιτικής Ε&Κ, μέσω του κατάλληλου σχεδιασμού των δράσεών τους, διευκολύνουν τον θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον και συμβάλλουν στην ενίσχυση της δημοκρατίας και στην αύξηση της ανθεκτικότητας της Ένωσης·
- οι επιστημονικά τεκμηριωμένες διαδικασίες χάραξης πολιτικής μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα και να ενισχύσουν τη συνοχή των πρωτοβουλιών πολιτικής σε διάφορους τομείς και διοικήσεις·

¹¹ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ.17.

¹² 6678/20.

- επί του παρόντος, οι πρωτοβουλίες πολιτικής σε όλους τους τομείς προβάλλουν τη διαρκή ανάγκη καινοτομίας για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος και της κοινωνικής προόδου, η οποία απαιτεί ισχυρά οικοσυστήματα Ε&Κ· τα οικοσυστήματα αυτά και οι φορείς τους μπορούν να συμβάλουν στη μείωση του υφιστάμενου χάσματος καινοτομίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μέσω συνεχών εθνικών προσπαθειών και κοινού προσανατολισμού από τα κράτη μέλη·
- ο ΜΑΑ σχεδιάστηκε προκειμένου να βοηθήσει προσωρινά τα κράτη μέλη στην επίτευξη πιο βιώσιμων, ανθεκτικών και καλύτερα προετοιμασμένων ευρωπαϊκών οικονομιών και κοινωνιών απέναντι στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Με την ενίσχυση της αντίδρασης σε επαναλαμβανόμενα ή περιστασιακά γεγονότα — όπως ο μετριασμός των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού — και σύμφωνα με τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που προσδιορίζονται στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ο ΜΑΑ έδωσε τη δυνατότητα σε αρκετά κράτη μέλη να αναπτύξουν νέες τεκμηριωμένες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις με γνώμονα την πολιτική, συμπληρωματικά προς άλλα εθνικά και ενωσιακά ταμεία και μέσα.

I. Η επιστήμη στη διαδικασία δημόσιας πολιτικής για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών και την ενίσχυση της δημοκρατίας

1. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι αποτελεί μακρά παράδοση της Ένωσης να βασίζεται στην επιστήμη και στις βέλτιστες διαθέσιμες τεκμηριωμένες γνώσεις σε όλους τους επιστημονικούς κλάδους για τη στήριξη και τη βελτίωση της λήψης αποφάσεων, καθώς και της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και του αντίκτυπου των δημόσιων πολιτικών (έννοια της «επιστήμης για τη χάραξη πολιτικής»). Ο σχεδιασμός, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση τεκμηριωμένων πολιτικών έχουν βασιστεί, μεταξύ άλλων ειδών γνώσεων, σε διαδικασίες άμεσης συμμετοχής των επιστημονικών κοινοτήτων ή/και σε μηχανισμούς παροχής επιστημονικών συμβουλών για την υποστήριξη των πολιτικών αρχών κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Η συμβολή της επιστήμης στη βελτίωση της χάραξης δημόσιας πολιτικής

2. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι, για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και η εφαρμογή των ενωσιακών πολιτικών για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, ο EXE απαιτεί:
- α. ένα ισχυρό οικοσύστημα E&K σε όλα τα κράτη μέλη, βασισμένο στην αριστεία, το οποίο θα διευκολύνει περαιτέρω την παραγωγή επιστημονικών γνώσεων υψηλής ποιότητας, την εφαρμογή πολιτικών ανοικτής επιστήμης, καθώς και την ανάπτυξη τεχνολογιών και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής καινοτομίας, με υψηλό κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο·
 - β. ακμάζουσες επιστημονικές κοινότητες και κοινότητες καινοτομίας που ενθαρρύνουν ταλέντα, με δυνατότητα και δέσμευση να συμβάλουν στην πρόοδο των δημοκρατικών κοινωνιών μας προωθώντας επιστημονικούς και τεχνολογικούς στόχους από την κορυφή προς τη βάση και από τη βάση προς την κορυφή, αποφέροντας απτά αποτελέσματα και κοινοποιώντας τα στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και στο ευρύ κοινό·
 - γ. αυξημένη, συντονισμένη, στοχευμένη και με συνέργειες χρηματοδότηση τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να υπάρξει καλύτερη ανταπόκριση στις προτεραιότητες και τις προκλήσεις της Ένωσης και των κρατών μελών·
 - δ. ανάπτυξη ικανοτήτων που μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της αριστείας και της ανταγωνιστικότητας σε εθνικό επίπεδο και στη μείωση του κατακερματισμού και των ανισοτήτων στον τομέα της E&K μεταξύ και εντός των κρατών μελών·
 - ε. βελτίωση της ικανότητας συμμετοχής στη συνεργασία στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας με διεθνείς εταίρους και μεταξύ χωρών και παγκόσμιων περιφερειών, επιδιώκοντας παράλληλα τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης για την προάσπιση των συμφερόντων της Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο, διατηρώντας παράλληλα μια ανοικτή οικονομία.

3. ΘΕΩΡΕΙ ότι όλοι οι τομείς της επιστήμης, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, με την παραγωγή τεκμηριωμένων γνώσεων, θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στη διαδικασία χάραξης πολιτικής για τον προσδιορισμό των πολιτικών προκλήσεων, την ανάλυση της εξέλιξης της τεχνολογίας και τη διαμόρφωση των λύσεων. Τα στοιχεία αυτά θα μπορούσαν να αποτελούν μέρος των πορισμάτων που περιλαμβάνονται στις δραστηριότητες ανάλυσης προοπτικών και στις εκτιμήσεις επιπτώσεων. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί σύμφωνα με τις αρχές για τη βελτίωση της νομοθεσίας, οι οποίες αναγνωρίζουν τα επιστημονικά στοιχεία ως ακρογωνιαίο λίθο. Η επιστήμη θα πρέπει επίσης να αποτελεί βασικό μέρος της διαδικασίας προετοιμασίας για τη λήψη πολιτικών αποφάσεων, καθώς και για την εφαρμογή, την αξιολόγηση και την κοινοποίησή τους. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της συμπερίληψης των βέλτιστων διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων στις εκτιμήσεις επιπτώσεων για τη στήριξη της διαδικασίας λήψης πολιτικών αποφάσεων για την αύξηση της αξιοπιστίας και της εμπιστοσύνης των πολιτών στη δημόσια δράση, καθώς και της προστιθέμενης αξίας της νομοθεσίας.
4. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι επιστημονικές γνώσεις και οι επιστημονικές συμβουλές θα πρέπει να είναι αξιόπιστες, επαληθεύσιμες, έγκυρες, ακριβείς και διαφανείς, να σέβονται πλήρως την επιστημονική ελευθερία, την ακεραιότητα και τις δεοντολογικές αρχές, με σκοπό την υποστήριξη της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η επιστήμη και η τεκμηριωμένη γνώση βασίζονται σε ένα αυστηρό μεθοδολογικό πλαίσιο, παρόλο που υπάρχουν μεθοδολογικά όρια και υπόκεινται σε αβεβαιότητες. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τη διαφανή και υπεύθυνη επικοινωνία σχετικά με τις επιστημονικές διαδικασίες και τη διάδοση επιστημονικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση των φορέων χάραξης πολιτικής, καθώς και τη συμμετοχή της κοινωνίας και τις συμμετοχικές διαδικασίες των πολιτών στην Ε&Κ, σύμφωνα με τις δημοκρατικές αξίες. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ανάγκη να αναπτυχθούν και να επεκταθούν οι ικανότητες παροχής επιστημονικών συμβουλών σε θέματα πολιτικής, προκειμένου να διευκολυνθούν οι δραστηριότητες αξιοποίησης της γνώσης για τη χάραξη πολιτικής.
5. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η ανοικτή επιστήμη είναι επίσης καίριας σημασίας για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και την κοινωνία γενικότερα για την πρόσβαση σε δωρεάν επιστημονικές γνώσεις ύψιστης ποιότητας και τη χρήση τους. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύεται η ανθεκτικότητα απέναντι στην παραπληροφόρηση, αποτρέπεται η αντίσταση στη γνώση και προωθείται η εμπιστοσύνη του κοινού στην επιστήμη και στη χάραξη πολιτικής βάσει τεκμηριωμένων στοιχείων.

Διακυβέρνηση στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων

6. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών αποσκοπεί στη στήριξη της ευημερίας των πολιτών και περιλαμβάνει πολιτικά, δημοσιονομικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά στοιχεία, για τα οποία οι επιστημονικές γνώσεις και συμβουλές θα πρέπει να χρησιμεύουν ως εφόδιο στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.
7. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η διεπιστημονική και τεκμηριωμένη γνώση, οι καινοτόμες διαδικασίες και οι επιστημονικές συμβουλές μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων των τομεακών πολιτικών σε διάφορες διαστάσεις πολιτικής. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ το γεγονός ότι η κινητοποίηση των κοινοτήτων Ε&Κ για την προώθηση της κατανόησης της επιστημονικής γνώσης σε εγκάρσιο και κυβερνητικό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στην εξάλειψη των παραδοσιακών στεγανών των τομεακών πολιτικών, στην προώθηση της διατομεακής μάθησης εντός της ΕΕ και της μάθησης από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και στη βελτίωση της συνοχής, της συνάφειας και του αναμενόμενου αντίκτυπου των δημόσιων πολιτικών.
8. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η χρήση τεκμηριωμένων γνώσεων και επιστημονικών συμβουλών καθώς και τα μέσα ενσωμάτωσής τους στις δημόσιες πολιτικές, διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με το επίπεδο διακυβέρνησης, τα συμβουλευτικά οικοσυστήματα τομεακής πολιτικής και τις διοικητικές διαδικασίες βάσει κανονιστικών ρυθμίσεων. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι ενδιαμέσοι φορείς, όπως ορισμένες δομές ή μηχανισμοί παροχής επιστημονικών συμβουλών, συμπεριλαμβανομένης της ομάδας κύριων επιστημονικών συμβούλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Φόρουμ ευρωπαϊών επιστημονικών συμβούλων, μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στη συγκέντρωση ερευνητών και υπευθύνων χάραξης πολιτικής και να παρουσιάσουν τεκμηριωμένες επιλογές πολιτικής για τη στήριξη της ανάπτυξης πολιτικής.

Μελλοντικές δράσεις

9. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη:

- α. να αναπτύξει περαιτέρω την έννοια της «επιστήμης για τη χάραξη πολιτικής» και να προωθήσει τον ρόλο της επιστημονικής και τεκμηριωμένης γνώσης και της εγκάρσιας ενσωμάτωσής της στις δημόσιες πολιτικές, με τους εξής τρόπους:
 - i. συνέχιση της ευαισθητοποίησης των κοινωνιών σχετικά με την προστιθέμενη αξία της ενσωμάτωσης της επιστημονικής γνώσης στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση δημόσιων πολιτικών και, κατ' επέκταση, αύξηση της εμπιστοσύνης της κοινωνίας στην επιστήμη και την έρευνα καθώς και της εμπιστοσύνης στους ερευνητές μεταξύ των φορέων χάραξης πολιτικής·
 - ii. συνέχιση των δράσεων για τη χαρτογράφηση των υφιστάμενων πρακτικών αξιοποίησης της γνώσης στη χάραξη πολιτικής καθώς και των εθνικών θεσμικών επιστημονικών συμβουλευτικών συστημάτων και μηχανισμών·
 - iii. ανάλυση των αναγκών των αρχών χάραξης πολιτικής για επιστημονική και τεκμηριωμένη γνώση καθώς και των αναγκών των ερευνητών και των φορέων καινοτομίας για την κατανόηση της διαδικασίας χάραξης πολιτικής.
Οι ανάγκες αυτές μπορούν να καλυφθούν με αντίστοιχες δράσεις κατάρτισης που θα καλύπτουν την αξιοποίηση επιστημονικής και ακαδημαϊκής εμπειρογνωμοσύνης προκειμένου να αξιολογηθούν οι δημόσιες πολιτικές, ως απάντηση στις απαιτήσεις για επιστημονικές συμβουλευτικές διαδικασίες, μηχανισμούς και μέσα σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να αποσκοπούν στην προώθηση της υιοθέτησης επιστημονικών συμβουλών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων·
 - iv. ανάπτυξη σχετικών εργαλείων που επιτρέπουν τη συνεχή μάθηση από ομοτίμους, ενθάρρυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της επιστήμης για τη χάραξη πολιτικής τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, και προώθηση μέτρων διατομεακής κινητικότητας και ανάπτυξης ικανοτήτων, με ιδιαίτερη έμφαση στα απτά οφέλη τους για την κοινωνία·
 - v. αναγνώριση της επιστήμης για τις δραστηριότητες πολιτικής ως ενός από τα στοιχεία για την αξιολόγηση της επιστημονικής ικανότητας των ερευνητικών ιδρυμάτων και της προόδου της σταδιοδρομίας των ερευνητών, και υποστήριξη της συμμετοχής στις δραστηριότητες αυτές ερευνητών στην αρχή της σταδιοδρομίας τους·

- vi. παροχή κατάλληλων κινήτρων στους ερευνητές ώστε να συμμετέχουν στην επιστήμη για δραστηριότητες πολιτικής με σημαντικό αντίκτυπο·
 - vii. αναγνώριση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην επιστήμη για τη χάραξη πολιτικής, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης της σταδιοδρομίας των γυναικών στις επιστήμες, ώστε να συμβάλει στη γεφύρωση του εργασιακού χάσματος· καθώς και στο ερευνητικό περιεχόμενο για την αποφυγή προκαταλήψεων λόγω φύλου στο πλαίσιο της βάσης επιστημονικών στοιχείων.
- β. να προωθήσει τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος επιστήμης για τη χάραξη πολιτικής με σκοπό τη στήριξη και τη σύνδεση των επιστημονικών κοινοτήτων και των κοινοτήτων χάραξης πολιτικής στην Ένωση με βάση τις αρχές και τις αξίες του συμφώνου για την E&K στην Ευρώπη·
- γ. να προωθήσει τη συνεργασία των δικτύων σχετικών φορέων εντός της Ένωσης, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και ασκήσεων αμοιβαίας μάθησης και τη δημιουργία αμφίδρομων διαύλων επικοινωνίας για τον εμπλουτισμό του διαλόγου μεταξύ των επιστημονικών κοινοτήτων και των φορέων χάραξης δημόσιας πολιτικής σε διάφορους τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της E&K· και, κατ' επέκταση, να προωθήσει τη συμμετοχή της κοινωνίας χωρίς να θίγονται οι υφιστάμενοι διάλογοι πολιτικής.
10. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να προωθήσει μέσα και δραστηριότητες που συνεκτιμούν την έννοια «επιστήμη για τη χάραξη πολιτικής», συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της αξιοποίησης της γνώσης, καθώς και να αναπτύξει περαιτέρω εργαλεία και προγράμματα για τους διατομεακούς διαλόγους, την κατάρτιση και την κινητικότητα του προσωπικού μεταξύ επιστημονικών ιδρυμάτων και δημόσιων διοικήσεων, καθώς και να προωθήσει τη χρήση των ήδη υφιστάμενων. Θα πρέπει να αναγνωριστεί και να υποστηριχθεί ο σημαντικός ρόλος του εν λόγω προσωπικού ως διαμεσολαβητών και «δημιουργών γεφυρών» μεταξύ των διαφόρων δομών.
11. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να προωθήσει τη χρήση του Μέσου τεχνικής υποστήριξης και του Μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής για την υποστήριξη των δημόσιων φορέων χάραξης πολιτικής και την ενίσχυση των δημόσιων δομών για την παροχή επιστημονικών συμβουλών.

II. Ισχυρότερος ρόλος της τοπικής και περιφερειακής καινοτομίας για την ενίσχυση ανταγωνιστικών οικοσυστημάτων E&K

12. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η περιφερειακή ανάπτυξη αποτελεί πρωτίστως ευθύνη των εθνικών και των περιφερειακών κυβερνήσεων, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα ταμεία της πολιτικής συνοχής της Ένωσης και τις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης για να αυξήσουν την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών των διαφόρων οικοσυστημάτων καινοτομίας και να μειώσουν τις ανισότητες. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η Ένωση διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών πέραν των εθνικών συνόρων.
13. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι, εκτός από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα, το πρόγραμμα-πλαίσιο E&K θα πρέπει να συνεχίσει να προωθεί την ερευνητική αριστεία σε όλα τα κράτη μέλη. ΘΕΩΡΕΙ ότι, με την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων για τα μελλοντικά προγράμματα E&K της ΕΕ, ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των οικοσυστημάτων καινοτομίας και η αποτελεσματικότερη χρήση όλων των δυνατοτήτων και των πόρων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο θα βελτιώσουν τις επιδόσεις της Ένωσης όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία.
14. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι οι περιφερειακοί και οι τοπικοί παράγοντες μπορούν να διαδραματίζουν ισχυρό ρόλο στην οικοδόμηση παγκοσμίως ανταγωνιστικών οικοσυστημάτων και αναπτυξιακών στρατηγικών στον τομέα E&K. Η ανάπτυξη τοπικών ικανοτήτων και οι επενδύσεις εκκίνησης θέτουν τα θεμέλια για ένα επιτυχημένο ευρωπαϊκό οικοσύστημα καινοτομίας που παράγει ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα.
15. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι ο νέος EXE θα πρέπει να βασίζεται στην εμπιστοσύνη και τις κοινές ευθύνες, με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών, με βάση την κοινωνική δέσμευση, την πολυμορφία και τα πλεονεκτήματα των ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων E&K. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις προσπάθειες της Επιτροπής να μετρήσει τις επιδόσεις των εθνικών και περιφερειακών συστημάτων E&K στην Ένωση μέσω του ετήσιου ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων στον τομέα της καινοτομίας και του διετούς περιφερειακού πίνακα αποτελεσμάτων στον τομέα της καινοτομίας, οι οποίοι δείχνουν ότι, παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αυξήσει τις επιδόσεις τους, εξακολουθεί να υφίσταται σημαντικό χάσμα καινοτομίας μεταξύ τους. ΕΠΙΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ότι υπάρχουν πολλές δυνατότητες σε ολόκληρη την Ευρώπη για την ενίσχυση των επιδόσεων των οικοσυστημάτων της στον τομέα E&K. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τις δυνατότητες στενότερης συνεργασίας και συντονισμού της E&K στον EXE μεταξύ του ευρωπαϊκού, του εθνικού και του περιφερειακού επιπέδου, προκειμένου να μειωθεί το χάσμα E&K σε ολόκληρη την Ένωση.

16. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι το ΝΕΙΑ υπογραμμίζει την πρόκληση της ενίσχυσης της διασύνδεσης μεταξύ των ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων καινοτομίας. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ το γεγονός ότι η περιφερειακή διάσταση πλαισιώνει αγροτικές και αστικές περιοχές που απαιτούν μεγαλύτερη ευελιξία και συμπεριληπτικότητα στα μέσα στήριξης καθώς και πρόοδο στον πολυεπίπεδο συντονισμό των πολιτικών μεταξύ των ενωσιακών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών.
17. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τον στόχο του ΝΕΙΑ να εδραιώσει και να συνδέσει τα πολλαπλά και γεωγραφικά διάσπαρτα οικοσυστήματα καινοτομίας στην Ευρώπη, και ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τις περιφερειακές κοιλάδες καινοτομίας και το πιλοτικό σχέδιο των συμπράξεων για την περιφερειακή καινοτομία — πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ λιγότερο και περισσότερο καινοτόμων περιφερειών με συμπληρωματική στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.
18. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η καινοτομία εκτείνεται σε πληθώρα τομέων και εμπεριέχει τόσο την τεχνολογική όσο και την κοινωνική καινοτομία. ΘΕΩΡΕΙ ότι η εστίαση του ΝΕΙΑ στην καινοτομία, τα talenta και την επιχειρηματικότητα υπερπροηγμένης τεχνολογίας είναι κατάλληλη για την εδραίωση και την ανάπτυξη της τεχνολογικής υπεροχής, της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, με παράλληλη διατήρηση μιας ανοικτής οικονομίας. ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να υποστηριχθεί η συμμετοχή αναδυόμενων και μετριοπαθών καινοτόμων κρατών μελών και περιφερειών σε έργα υπερπροηγμένης τεχνολογίας, ενισχύοντας τη συνεργασία με πρωτοπόρα και ισχυρά καινοτόμα κράτη μέλη και περιφέρειες, καθώς και να συνδεθούν οι επιχειρήσεις με την επιστήμη αιχμής, να διευκολυνθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση και να προσελκυστούν και να διατηρηθούν talenta.

Η ανάγκη να βελτιωθεί η διακυβέρνηση της εθνικής και περιφερειακής συνεργασίας και η ευθυγράμμιση του χαρτοφυλακίου πολιτικής

19. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τον ρόλο της πολιτικής συνοχής της Ένωσης και της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης για την προώθηση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ το γεγονός ότι οι πρωτοβουλίες για τη στήριξη των ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων Ε&Κ και οι νέες πρωτοβουλίες που δρομολογήθηκαν για την ανάπτυξη του ΝΕΙΑ θα πρέπει να προβλέπουν τη δημιουργία συνεργειών με τα ταμεία για την πολιτική συνοχής και τα ταμεία Ε&Κ, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές αρμοδιότητες και τα διαφορετικά νομοθετικά πλαίσια.

20. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η στενή ανταλλαγή και συνεργασία μεταξύ λιγότερο και εξαιρετικά καινοτόμων κρατών μελών και περιφερειών της ΕΕ μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων Ε&Κ και στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ τους. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η Επιτροπή έχει δώσει ώθηση στα περιφερειακά οικοσυστήματα καινοτομίας μέσω του πλαισίου έξυπνης εξειδίκευσης και ΣΥΝΙΣΤΑ στην Επιτροπή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο πρόσφατων πρωτοβουλιών όπως το περιφερειακό σχέδιο καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας και να δημιουργήσει συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων εμβληματικών πρωτοβουλιών ΝΕΙΑ.
21. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ την παγκόσμια προσέγγιση της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας για την ευθυγράμμιση των διεθνών πολιτικών Ε&Κ με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, προκειμένου να ενισχυθεί η διεθνής συνεργασία των ευρωπαϊκών οικοσυστημάτων καινοτομίας, με βάση τις αρχές και τις αξίες του Συμφώνου για την Ε&Κ στην Ευρώπη.
22. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι ερευνητικές υποδομές αποτελούν θεμελιώδη πυλώνα οικοσυστημάτων Ε&Κ αριστείας, προσελκύοντας χρήστες από διάφορα επιστημονικά πεδία και διευκολύνοντας τη συνεργασία, ενώ έχουν καταστεί πολυεπιστημονικοί κόμβοι σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθιστώντας δυνατή τη γόνιμη αλληλεπίδραση μεταξύ των επιστημονικών κλάδων, όπως αντικατοπτρίζεται στη δήλωση της Τενερίφης με τίτλο «Παγκόσμια διάσταση και βιωσιμότητα των ερευνητικών υποδομών».

Μελλοντικές δράσεις

23. ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ την Επιτροπή:
- α. να αξιοποιήσει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών περιφερειακών οικοσυστημάτων καινοτομίας, να προωθήσει τον αντίκτυπό τους στις διαπεριφερειακές έξυπνες εξειδικεύσεις και να αξιοποιήσει τη συμπληρωματικότητα των ικανοτήτων Ε&Κ, δίνοντας προσοχή στην ανάγκη να σημειωθεί πρόοδος στη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας στην Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της επιστημονικής βάσης και των οικοσυστημάτων καινοτομίας σε όλες τις χώρες και περιφέρειες της ΕΕ.
 - β. σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση, να θεσπίσει μέτρα για τον συντονισμό ενωσιακών, εθνικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών με σκοπό την προσέλκυση ή τη διατήρηση ταλέντων και τη βελτίωση των ικανοτήτων τους στον τομέα Ε&Κ.

- γ. σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να αυξήσει τον συντονισμό μεταξύ της E&K και άλλων σχετικών πολιτικών, ιδίως των ψηφιακών και βιομηχανικών, προκειμένου να στοχεύσει στην αριστεία και τον αντίκτυπο, και να στηρίξει τη μετασχηματιστική καινοτομία και τις καινοτόμες βιομηχανικές αλυσίδες αξίας και να κινητοποιήσει κόμβους καινοτομίας.
- δ. σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να προσδιορίσει και να προωθήσει τεκμηριωμένες πολιτικές E&K, με σκοπό τη στόχευση συγκεκριμένων εθνικών, περιφερειακών και τοπικών προκλήσεων και αναγκών, συμβάλλοντας στις ενωσιακές και εθνικές στρατηγικές προτεραιότητες.
- ε. σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», μέσω ειδικών δράσεων για τη στήριξη διεθνών οικοσυστημάτων E&K στο πλαίσιο της ενωσιακής στρατηγικής Global Gateway της Επιτροπής και της παγκόσμιας προσέγγισης για την E&K. Ειδικότερα, να ενισχυθεί η συνεργασία με τα κράτη της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, στο πλαίσιο της συνόδου κορυφής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων EE-CELAC.

III. Αντίκτυπος πολιτικής του Μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στους βασικούς στόχους της Ένωσης όσον αφορά την πολιτική E&K και τον EXE

- 24. TONIZEI ότι οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στο πλαίσιο του Μηχανισμού θα πρέπει ιδίως να βελτιώνουν την ανθεκτικότητα, την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων, την ικανότητα προσαρμογής και το αναπτυξιακό δυναμικό των κρατών μελών, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης και παράλληλα σε μια ανοικτή οικονομία, και να δημιουργούν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία καθώς και να προωθούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Τα μέτρα E&K που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ έχουν την ικανότητα να συμβάλλουν στον μετασχηματισμό του ευρωπαϊκού οικοσυστήματος E&K μέσω:
 - α. βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και σχετικών δημόσιων επενδύσεων σε εθνικό επίπεδο, με πολλά κράτη μέλη να αφιερώνουν σημαντικό μέρος των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων του ΜΑΑ στην E&K, με στόχο την επίτευξη συστημικού κοινωνικού αντίκτυπου και αλλαγών ως κινητήριας δύναμης μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση.

- β. οικοδόμησης ενός ποικιλόμορφου, βασιζόμενου στην αριστεία και εύρυθμα λειτουργούντος EXE, με στόχο την εξεύρεση λύσεων για την επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης και των εθνικών προτεραιοτήτων, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, και για την αντιμετώπιση άλλων σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων.
25. TONIZEI ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη έχουν συμπεριλάβει στο στάδιο του σχεδιασμού των δράσεων του MAA, όπου είναι δυνατό, ορισμένες επενδύσεις για τη συμπλήρωση, την ενίσχυση και τη δημιουργία συνεργιών, συμπεριλαμβανομένης της προσθετικότητας του Μηχανισμού με άλλα ταμεία της Ένωσης και με τα παραδοσιακά μέσα και τις δράσεις E&K που περιλαμβάνονται στα εθνικά και ευρωπαϊκά ταμεία E&K.
26. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι ο MAA χαρακτηρίζεται από χρονικά περιορισμένη περίοδο σχεδιασμού, χρηματοδότησης και υλοποίησης καθώς και από κανόνες προσθετικότητας και συμπληρωματικότητας των ταμείων, πράγμα που έχει επιτρέψει στα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση σχετικά με τις εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι ο κανονισμός MAA επιτρέπει συνέργειες με άλλα προγράμματα και μέσα της Ένωσης. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι οι συνέργειες μεταξύ ενωσιακών, εθνικών και, κατά περίπτωση, περιφερειακών προγραμμάτων χρηματοδότησης της E&K εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πρόκληση και ευκαιρία για την επίτευξη του στόχου της ενίσχυσης των ευρωπαϊκών επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τις προσπάθειες που καταβάλλουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη με σκοπό την αντιμετώπιση των επίμονων προκλήσεων και τα ΚΑΛΕΙ να συνεχίσουν το έργο αυτό.
27. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRP), το ενωσιακό πρόγραμμα-πλαίσιο για την E&K και οι μηχανισμοί για την πολιτική συνοχής στη στήριξη του νέου EXE. ΑΝΑΓΩΓΙΖΕΙ ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη έχουν διαθέσει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του MAA για δράσεις στο πλαίσιο πολιτικών E&K που μπορούν να στηρίξουν ορισμένες από τις προτεραιότητες του νέου EXE, όπως:
- α. η προώθηση της ισότητας των φύλων στον τομέα της E&K. TONIZEI ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν περιλάβει μέτρα για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου — όπως περαιτέρω προγράμματα για τη στήριξη των γυναικών επιχειρηματιών και της επαγγελματικής τους εξέλιξης και για την προσέλκυση γυναικείων ταλέντων σε σταδιοδρομίες στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών — καθώς και δράσεις για την αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην E&K.

- β. η προώθηση της εδαφικής συνοχής μέσω της Ε&Κ. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν περιλάβει μέτρα για την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών οικοσυστημάτων Ε&Κ και της εδαφικής συνοχής, καθώς και για τη διευκόλυνση του συντονισμού και της βελτίωσης των συστημάτων διακυβέρνησης μεταξύ εθνικών και περιφερειακών φορέων.

Μελλοντικές δράσεις

28. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η Επιτροπή διενεργεί ενδιάμεση αξιολόγηση του ΜΑΑ, η οποία θα πραγματοποιηθεί έως τον Φεβρουάριο του 2024. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εκπονήσει χωριστή μελέτη που θα συμπληρώνει την εν λόγω αξιολόγηση, αποφεύγοντας παράλληλα τυχόν επικαλύψεις, θα επικεντρώνεται στις δράσεις Ε&Κ που περιλαμβάνονται στον ΜΑΑ για τη στήριξη της μάθησης σε επίπεδο πολιτικής, ενώ θα λαμβάνει επίσης υπόψη τις διαφορές σχεδιασμού μεταξύ του ΜΑΑ και άλλων ταμείων της Ένωσης όσον αφορά:
- α. τη συμβολή στην προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και, κατά περίπτωση, στη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της Ε&Κ σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και στην προώθηση της ισότητας των φύλων.
 - β. τη συμβολή στην ενίσχυση των εθνικών συστημάτων Ε&Κ.
 - γ. τη συμβολή των μέτρων Ε&Κ των εθνικών ΣΑΑ στην προώθηση του θεματολογίου πολιτικής για τον ΕΧΕ και του νέου ευρωπαϊκού θεματολογίου καινοτομίας.
 - δ. τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν αξιοποιήσει συνέργειες μεταξύ του ΜΑΑ και άλλων ταμείων της Ένωσης στον τομέα της Ε&Κ και των δράσεων τομεακής πολιτικής, όπου η επιστήμη και η τεχνολογία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, προσδιορίζοντας τα μέσα και τους μηχανισμούς που έχουν υλοποιηθεί και τα εμπόδια που έχουν παρεμποδίσει τον συνδυασμό διαφορετικών πηγών, καθώς και τεκμηριώνοντας βέλτιστες πρακτικές για τη διευκόλυνση της αμοιβαίας μάθησης.
29. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να ενημερώσει τα κράτη μέλη σχετικά με τα πορίσματα της παρούσας μελέτης για τις μελλοντικές εξελίξεις πολιτικής Ε&Κ σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και σχετικά με τα πορίσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΜΑΑ. ΥΠΙΝΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι τα υφιστάμενα εργαλεία της Επιτροπής, όπως το Μέσο τεχνικής υποστήριξης και ο Μηχανισμός υποστήριξης πολιτικής του προγράμματος «Ορίζων», μπορούν να συμβάλουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων.